

SCHATTEN VAN ZOLDER. De collectie van het Zijper Museum te Schagerbrug. Het schilderij van het kerkje van Petten van J.M. (Job) Graadt van Roggen.

A. van Loo-Mulder en A.M. Schenk-Eriks

Gezicht op de kerk van Petten, 1939.

Dit schilderij is inventarisnummer 0056 van de collectie van het Zijper Museum te Schagerbrug. Het is olie-
verf op doek, meet 80 bij 86,7 cm en biedt het kerkje
van Petten in 1939; het is van de hand van J.M. (Job)
Graadt van Roggen. Het kerkje is in de Tweede We-
reldoorlog (1944), evenals eerder de rest van het dorp,
afgebroken op last van de Duitse bezetter.
Dit schilderij is in 1987 aan het Zijper Museum
geschonken door de heer en mevrouw A.R. Nottel-
man. Bram Nottelman, de bekende pikeur en fokker

van harddravers, was geboren en getogen in Petten
waar zijn vader een boerderij had. Van 1934 tot 1968
had hij zijn entrainement aan de Ruigeweg in St.
Maartens(vlot)brug. Daarna woonde het echtpaar Not-
telman in Bergen.

[Op de omslag van de vorige aflevering van de Zij-
per Historie Bladen stond ook een schilderij van Job
Graadt van Roggen. Ook van Petten, maar iets eerder
gemaakt (1936) en vanuit een heel ander standpunt.]

Johannes Mattheus (Job) Graadt van Roggen werd op 28 mei 1867 in Amsterdam geboren en overleed in Alkmaar op 26 augustus 1959. In zijn prille kinderjaren had hij hersenvliesontsteking (meningitis) met als gevolg volslagen doofheid. Hij ging op z'n vijfde naar het Koninklijk Instituut voor doven 'H.D. Guyot' te Groningen. Op dat instituut was wel veel ruimte voor creativiteit en hij bezocht de Academie Minerva in die stad.

Job Graadt van Roggen als leerling van het doveninstituut in Groningen.

Vanaf 1884 studeerde hij aan de Rijksakademie voor beeldende kunst in Amsterdam. Tussen 1890 en 1908 onderscheidde Job Graadt van Roggen, een leerling van de Groninger schilder Johannes Hinderikus Egenberger, zich vooral door zijn reproducerende etsen: met de etsnaald gaf hij olieverfschilderijen weer van de grote landschapsschilder uit de 17e eeuw Jacob van Ruysdael en van Jacob en Willem Maris, Mauve, Jacob Israëls en Weissenbruch – impressionisten van de Haagse School. Hij maakte meer dan 200 etsen, die ieder vele afdrukken kenden. Zo tot 1920 behoorde het tot de goede toon in Holland om bij een of ander jubileum een ets van Graadt van Roggen aan te bieden. Aldus D.A. Klomp.

Job Graadt van Roggen getekend door zijn leerling Mia van Regteren Altena in 1936. Collectie Drents Museum Assen.

Bergen

Aan het begin van de 20e eeuw vestigden zich diverse kunstenaars in Bergen. Als eersten in 1900 de vrienden Jaap Veldheer en Job Graadt van Roggen. Ze woonden, met hun echtgenotes, als burens aan de Russenweg. Hun huizen en het atelier van Graadt van Roggen

De huwelijksaankondiging, een ets van de hand van Graadt van Roggen, 1900.

staan er nog steeds. Job werd de bekendste van de twee. Hij was naast etser en schilder ook aquarellist, graveur en lithograaf. Hij maakte landschappen, duinlandschappen, portretten, marinus (zeegezichten) en stadsgezichten.

De schilder was gehuwd met de Schoorlse boerendochter Agaath van de Pol, die leefde tot 1961. In 1927 verongelukte hun zoon Job met het eenmotorige verkeersvliegtuigje waarmee hij een inspectietocht uitvoerde.

Begin 1943 moest het echtpaar hun huis in Bergen verlaten op last van de Duitse bezetter. Ze vonden onderdak bij de familie Van Foreest in Huize Nijenburg in Heiloo. Totdat er daar steeds meer Duitsers ingekwartierd werden en ze ook daar weg moesten. Ze belandden in verzorgings-/verpleegtehuis 'Westerlicht' in de Alkmaarder Hout. Daar zouden ze blijven.

Graadt van Roggen was een voorloper van de Bergense school; hij werd niet als een modernist beschouwd, daarvoor was zijn techniek te behoudend, daarvoor schilderde hij te vlot, te argeloos, veelal in blijde, felle en luministische kleuren. Hij reisde 's winters met zijn vrouw veel door Zuid-Europa, liet in 1911 een zomervilla in Bergen aan Zee bouwen, werkte in 1912 in Zoutelande (Veere – Zeeland) en verbleef ook wel in Domburg en Hattem. In 1934/35 liet hij een zomerhuis bouwen in het Pettemer Korfwater.

In 2008 waren er exposities van zijn werk in Museum Kranenburgh in Bergen, het Drents Museum in Assen en het Marie Tak van Poortvliet Museum in Domburg.

PETTEN (Korfwater)

Noordzeebad, rustig strand en duin.
Te huur: gez. gem. modern huis
7 à 9 bedden, electr. licht en koken,
str. water.

Te bevragen: GRAADT VAN
ROGGEN, „Berkenhoeve”, Notweg,
Bergen N.H.

Advertentie Te Huur

Bronnen: de database van de Rijksdienst voor Kunsthistorische Documentatie en de site van het Westfries Museum te Hoorn; J. Louter, Job Graadt van Roggen, kunstenaar in Bergen, in: Bergense Kroniek 14e jrg.nr.2 (november 2007), p.10-14; D.A. Klomp, De Bergense School, ca. 1942; P.A. Scheen, Lexicon Nederlandse Beeldende Kunstenaars 1750-1950; J. Louter, Toen Graadt van Roggen schilderde, waren de duinen nog blond, in: Landschap Noord-Holland maart 2008, p. 15-17; Nieuwsbrief Vrienden van Museum Kranenburgh nr. 39 (oktober 2007).

Rechts het zomerhuis van Graadt van Roggen in Petten; er staat nu weer een huis 'De Rog' genaamd.